

Evropa

LUCEMBURSKO

(Lucemburské velkovévodství)

Státní zřízení: konstituční monarchie v čele s velkovévodou

Hlavní město **Lucemburk (Luxembourg)** je správním, politickým a kulturním střediskem státu. Lucemburk je mezinárodním finančním centrem a sídlem mezinárodních evropských institucí – Evropský soudní dvůr aj.

Přírodní poměry: Na severu výběžky Arden s nejvyšším vrcholem Lucemburska – Huldange, 559 m n. m. Na jihu státu pahorkatiny a na jihovýchodě nížiny. Největší řekou je Mosela (Moselle) s přítokem Sûre. Podnebí mírné, přechodné mezi oceánským a kontinentálním.

Nerostné bohatství: ložiska sádrovce; těžba železných rud byla zastavena v r. 1981.

Obyvatelstvo tvoří Lucemburčané (76 %), 24 % tvoří cizinci (hlavně Portugalci, Italové, Francouzi). Úřední jazyky: lucemburština, francouzština a němčina. Většina obyvatel (88 %) žije ve městech.

Hospodářství: Vysoce rozvinutý průmyslový stát s intenzivním zemědělstvím. Významné evropské centrum finančnictví a pojišťovnictví. Členská země EU. **Průmysl:** hutnictví železa a oceli (z dovážených rud). V hutní produkci železa a oceli je Lucembursko v přepočtu na jednoho obyvatele na 1. místě na světě. Další významná průmyslová odvětví: průmysl chemický, strojírenský a potravinářský. **Zemědělství:** rozhodující význam má **živočišná výroba** – intenzivní chov skotu a prasat. **Rostlinná výroba** – pěstuje se ječmen, pšenice, kukuřice a brambory. Významné je pěstování vinné révy.

Severní Evropa

Oblast severní Evropy zahrnuje sopečný ostrov **Island**, hornatý **Skandinávský poloostrov**, **Finskou jezerní plošinu** a nížinný povrch **Jutského poloostrova**.

Ve starších čtvrtohorách (v pleistocénu) byla oblast severní Evropy pokryta severským pevninským ledovcem. Jeho činností vznikly charakteristické kryogenní tvary – ledovcová údolí, jezerní plošiny, morény, fjordy atd.

Převážná část území severní Evropy má mírné **podnebí**, na severu Skandinávského poloostrova je podnebí **subarktické** a na ostrovech Severního ledového oceánu je podnebí **arktické**. Západní pobřeží Skandinávského poloostrova má podnebí příznivě ovlivňováno oteplovacím účinkem Severoatlantského proudu – díky tomuto příznivému vlivu je umožněn hospodářský život i daleko za polárním kruhem.

Řeky severní Evropy jsou krátké a vodné, vynikají velkým hydroenergetickým potenciálem. V severní Evropě je velký počet jezer ledovcového původu – nejvíce jezer je soustředěno ve Finské jezerní plošině.

Země Skandinávského poloostrova a Finska mají velké bohatství lesů, proto se zde rozvinul rozsáhlý dřevozpracující průmysl. Velké přírodní bohatství má především Norsko a Švédsko. V Norsku se rozvinula těžba ropy a zemního plynu v Severním moři a Švédsko vyniká bohatstvím kvalitních železných rud.

zapamatuj si

Vnitrozemský stát v západní Evropě.

zajímavost

Nejznámějším starogermánským kmenem byli Vikingové (Normané), kteří při svých dobovačných výpravách objevili Grónsko a jako první Evropané pronikli na pobřeží Severní Ameriky (na přelomu 10. a 11. století).

Většina obyvatel severní Evropy (Dánové, Norové, Švédové a Islandané) patří ke germánským národům, potomkům starogermánských kmenů, které obývaly Skandinávský a Jutský poloostrov.

Dva národy severní Evropy – Finové a Laponci (Saamové) patří jazykově k ugrofinské větvi uralských jazyků. Laponci žijí na území zvaném Laponsko – sever Norska, Švédska a Finska.

Všechny země severní Evropy (s výjimkou Dánska) mají nízkou hustotu obyvatelstva. Převážná část populace jednotlivých zemí se soustřeďuje především v jižněji položených oblastech, kde jsou příznivější přírodní podmínky. Státy severní Evropy patří k ekonomicky nejrozvinutějším na světě. Obyvatelé zemí severní Evropy mají vysokou životní úroveň.

Státy severní Evropy

Oblast, stát	Rozloha (tis. km²)	Počet obyvatel (mil.)	Hustota (na 1 km²)	Hlavní město
severní Evropa	1 257,3	24,3	19	–
Norsko	324,2	4,5	14	Oslo
Švédsko	450,0	8,9	20	Stockholm
Finsko	337,0	5,2	15	Helsinky (Helsinki)
Dánsko	43,1	5,4	125	Kodaň (København)
Island	103,0	0,3	3	Reykjavík

NORSKO

(Norské království)

Státní zřízení: konstituční monarchie v čele s králem

Hlavní město **Oslo** je hospodářské, politické a finanční středisko Norska. V hlavním městě a jeho okolí je soustředěna čtvrtina průmyslové výroby státu.

Přírodní poměry:

Norsko má nejčlenitější pobřeží ze všech

států Evropy, velké množství ostrovů a souostroví (Lofoty, Vesterály) a pobřeží je rozčleněno **fjordy**. Celou zemi prostupuje Skandinávské pohoří (nejvyšší hora Norska – Galdhøpiggen, 2 469 m n. m.). Ve Skandinávském pohoří je největší evropský ledovec Jostedalubre (855 km²). Celkem je zaledněno asi 5 000 km². Řeky jsou krátké, vodné – energeticky bohaté – s velkým spádem, peřejemi a vodopády. Četná jezera – ledovcového původu. Podnebí většiny území je mírné, oceánské, deštivé – ovlivňováno Severoatlantským proudem – moře nezamrzá. V horách je drsné klima. Na severu Skandinávského poloostrova je podnebí subarktické a na Špicberkách arktické. **Rostlinstvo:** na jihu jehličnaté lesy, na severu Skandinávského poloostrova je podnebí subarktické a na Špicberkách arktické. **Rostlinstvo:** na jihu jehličnaté lesy, na severu Skandinávského poloostrova je podnebí subarktické a na Špicberkách arktické. **Živočišstvo:** typičtí živočichové – sob, medvěd, rosomák, vlk, množství ryb a vodního ptactva.

zapamatuj si

Přímořský stát severní Evropy v západní části Skandinávského poloostrova a na přilehlých ostrovech Severního a Norského moře.

tahák

Fjordy jsou úzké, hluboké zálivy ledovcového původu (nejdelší je Sognefjord – 220 km).

